

Tampereen kaupungin toiminnan ja talouden katsaus 08/2025

Pormestarin johtoryhmä 30.9.2025

Kaupunginhallitus 6.10.2025

Kaupunginvaltuusto 13.10.2025

Yleinen kehitys

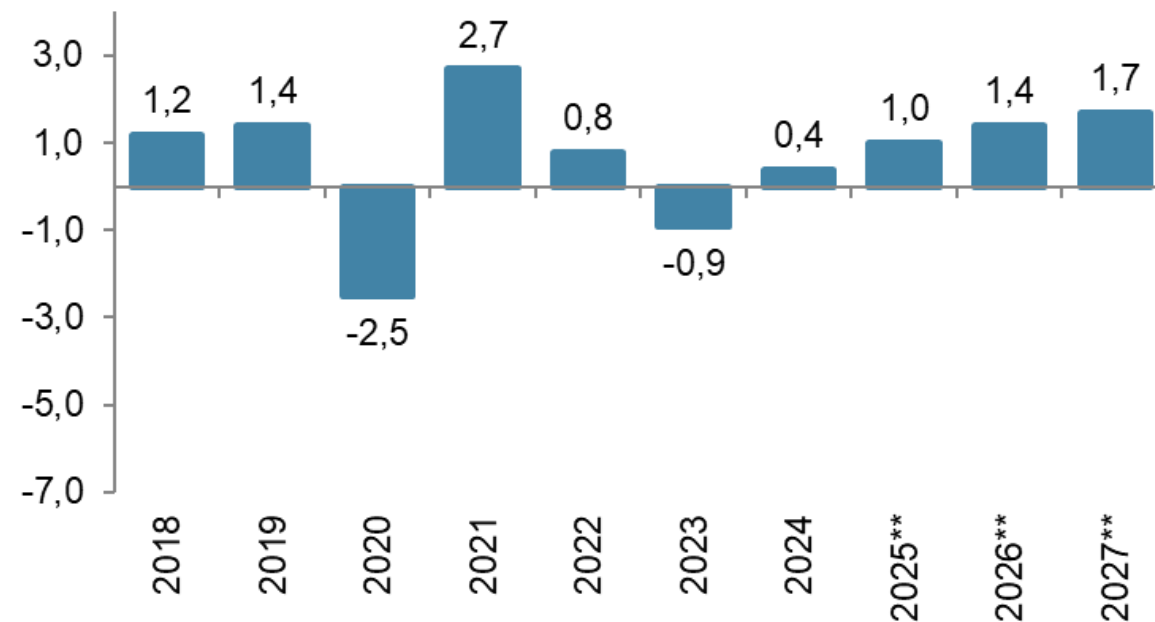
- Valtiovarainministeriön tuoreen arvion mukaan kansantalouden kasvu on vaimeaa. Se hidastaa kuntien verotulojen kehitystä erityisesti kuluvana vuonna. Tampereen kaupungin talous on notkahtanut vuonna 2025 odotettuakin enemmän. Verotulojen heikko kehitys ja työttömyysetuuksien kasvu ovat synkettäneet talousnäkymiä. Kiristynyt taloustilanne ja rakenteellinen alijäämä edellyttävät talouden tasapainottamisen sitkeää jatkamista myös tulevana vuosina kaupunginvaltuuston 17.2.2025 linjaamien periaatteiden mukaisesti.
- Kuluvan vuoden väestönkasvu on ollut Tampereella edellisvuotta maltillisempaa. Väestönkasvu on yli 1000 asukasta vähemmän kuin edellisvuonna vastaavana ajankohtana. Tampere on saanut muuttovoittoa sekä kuntienvälisen että maahanmuuton osalta.
- Asuntotuotannon luvut ovat heikentyneet jo useamman vuoden ajan. Vuonna 2025 on valmistunut huomattavasti vähemmän asuntoja kuin 2020-luvulla. Haettujen rakennuslupien ja asuntorakentamisen aloitusten määrät ovat kuitenkin lievästi kasvaneet vuoden 2024 syksystä lähtien.
- Tampereen työttömyysaste on ollut nousussa kevästä 2023 lähtien. Työttömyysaste oli elokuussa 13,7 %, kun se oli koko maassa 11,5 %. Työttömien määrä on kasvanut erityisesti pitkäaikaistyöttömien ja ulkomaalaisten osalta verrattuna vuodentakaiseen. Uusien avointen työpaikkojen määrä on hieman noussut.
- Kunta- ja hyvinvointialan työ- ja virkaehtosopimukset sovittiin ajalle 1.5.2025-29.2.2028. Vuodelle 2025 tulee 1.10. alkaen yleiskorotus 2,5 %, ja lisäksi aiemmasta sopimusratkaisusta tänä vuonna toteutetaan pienemmät järjestelyerät. Näiden korotusten arvioitu vaikutus henkilöstömenoihin on 12,2 milj. euroa vuonna 2025.

Suomen talouden vire

Bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos Suomessa

VM:n Taloudellinen katsaus, syksy 2025

- Suomen bruttokansantuote (BKT) kasvoi viime vuonna 0,4 prosenttia vuositasolla ja talouden toipuminen jatkuu.
- Inflaation hidastuminen, korkojen lasku ja tuloveronalennukset lisäävät kulutusta.
- Rakentamisen toipuminen, energiasiirtymä ja puolustushankinnat kasvattavat investointeja. Talouden kasvua hidastavat Yhdysvaltojen tullien korotukset ja yleinen epävarmuus.
- BKT kasvaa 1,0 prosenttia vuonna 2025, ja 1,4 prosenttia vuonna 2026 ja 1,7 prosenttia 2027.
- Työllisyys kasvaa vasta vuosina 2026–2027 talouden vahvistuessa. Työttömyysaste laskee vuoden 2025 9,4 prosentista 8,4 prosenttiin vuonna 2027.

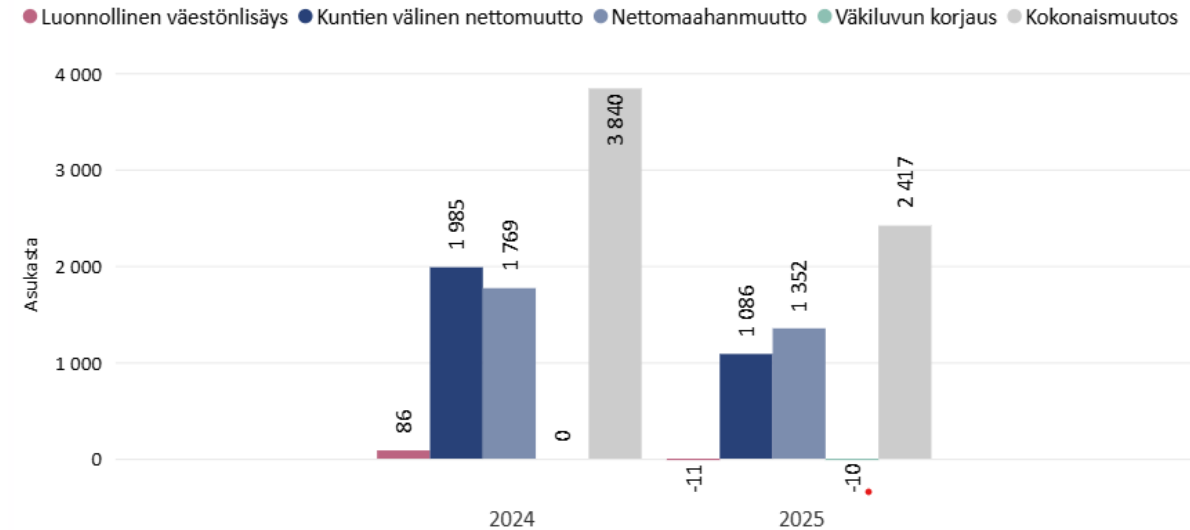
**) Valtiovarainministeriön ennuste

Väestönkasvu ja sen rakenne

ennakkotieto, elokuu

- Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan Tampereella oli elokuun lopussa 262 597 asukasta.
- Tampereen väestö on kasvanut 2 417 asukkaalla tammi-elokuussa, mikä on noin 1400 asukasta vähemmän kuin edellisvuonna vastaavana aikana. Alkuvuoden väestönkasvu on ollut lähivuosia maltillisempaa, mutta vuoden 2021 tasolla.
- Tampere sai kuntienvälisessä muutossa muuttovoittoa 1 086 asukasta. Maahanmuuton osalta muuttovoittoa saatiin 1 352 asukkaan verran.
- Luonnollinen väestönlisäys oli elokuun lopun tilanteessa -11 asukasta.
- Vieraskielisten osuus väestöstä oli noin 11,8 %.
- Ensimmäisen kvartaalin aikana noin 70 % Tampereelle kohdistuneista maahanmuutoista (tulomuutto) oli tehty Euroopasta ja Aasiasta.

VÄESTÖNKASVUN RAKENNE

Väestönkasvu kaupunkiseudulla ja kuutoskaupungeissa

ennakkotiedot, elokuu

- Tampereen kaupunkiseudun väestö on kasvanut tammi-elokuun aikana 3 400 asukkaalla. Edellisvuoteen verrattuna kasvu on ollut maltillisempaa. Eniten ovat kasvaneet Tampere, Kangasala ja Nokia.
- Elokuun tilanteessa Lempäälä, Pirkkala ja Vesilahti ovat ylittäneet edellisvuoden vastaavan ajanjakson väestönkasvun.
- Väestönkasvun rakenteissa on kehyskuntien välillä eroja, esimerkiksi Kangasalla kasvu on perustunut valtaosin kuntien väliseen muuttovoittoon, kun Lempäälässä luonnollisen väestönlisäyksen osuus kasvusta on ollut yli kolmannes kuluvana vuonna.
- Kuuden suurimman kaupungin osalta ainoastaan Helsinki on ylittänyt edellisvuoden vastaavan ajanjakson väestönkasvun.
- Määrällisesti eniten ovat kasvaneet Helsinki, Espoo ja Turku.
- Lähes kaikkien kuutoskaupunkien väestönkasvu perustuu valtaosin muuttovoittoon, mutta pääkaupunkiseudun kuntien sekä Oulun osalta luonnollinen väestönlisäys on kasvattanut asukasmäärää muita kuutoskaupunkeja enemmän tammi-elokuussa.

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

ENNAKKOVÄKILUKU

426 687

VÄESTÖNKASVU

3 400

Alue	Väkiluku	Kasvu
Kangasala	34 268	340
Lempäälä	24 988	171
Nokia	36 333	301
Orivesi	8 853	-18
Pirkkala	21 149	175
Vesilahti	4 530	42
Ylöjärvi	33 729	-28

KUUTOSKAUPUNGIT

Alue	Väkiluku	Kasvu
Espoo	324 835	3 904
Helsinki	692 042	8 024
Oulu	216 883	731
Tampere	262 597	2 417
Turku	208 766	2 693
Vantaa	253 048	1 779

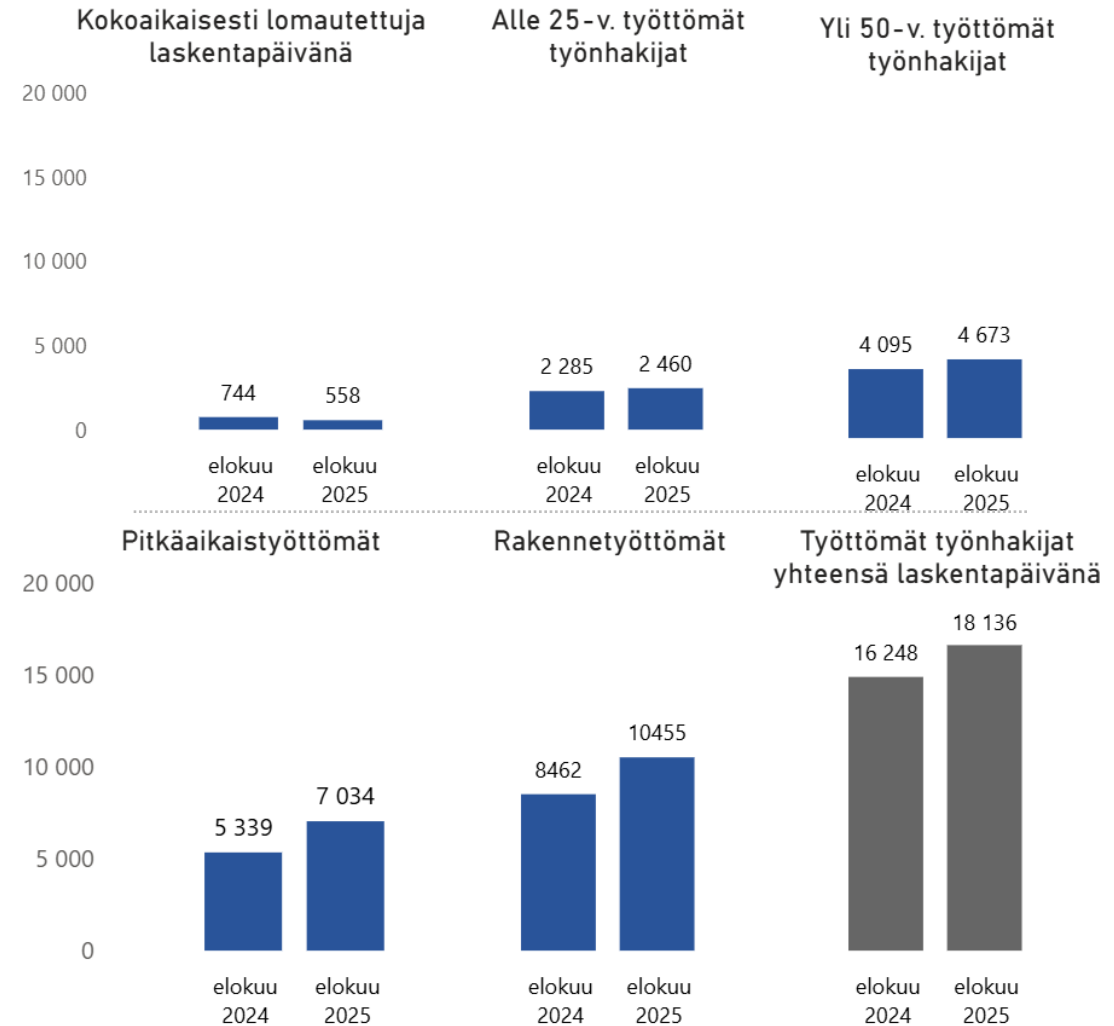
Kuva: Visit Tampere, Laura Vanzo

Työllisyys

- Tampereen työttömyysaste oli elokuussa 13,7 % (koko maassa 11,5 %).
- Työttömänä työnhakijana oli 18 136 tamperelaista. Edeltävään kuukauteen verrattuna työttömyysaste laski kausivaihtelun mukaisesti 1,1 %-yksikköä ja työttömien työnhakijoiden määrä laski 1 520 henkilöllä. Vuodentakaiseen tilanteeseen verrattuna työttömyysprosentti kuitenkin kasvoi 1,0 %-yksikköä ja työttömien työnhakijoiden määrä 1 888 henkilöä.
- Työttömien määrä on vuoden aikana kasvanut erityisesti pitkäaikaistyöttömien (+32 %) ja yli 50-vuotiaiden (+14 %) kohdalla.
- Uusien avointen työpaikkojen määrä on pysynyt koko vuoden hyvin matalalla. Elokuussa uusia avoimia työpaikkoja ilmoitettiin yhteensä 1 945, mikä on 208 enemmän kuin vuosi sitten.

Lähde: TEM työnvälitystilasto

Pystyakselilla: henkilöä, vaaka-akselilla: aika

Työllisyys

- Työttömyysaste on kasvanut Pirkanmaalla melko samaan tahtiin koko maan työllisyyskehityksen kanssa.
- Elokuussa 2025 Pirkanmaan työttömyysaste oli 11,3 % ja koko maassa 11,5 %. Vuodessa työttömyysaste on noussut Pirkanmaalla 0,7 % ja koko maassa 1,1 %.
- Elokuussa 2025 Tampereella oli kuuden suurimman kaupungin vertailussa toiseksi korkein työttömyysaste.
- Vaikka Tampereen työttömyysaste on noussut vuoden aikana, on nousua ollut koko maan tilanteeseen verrattuna hieman vähemmän. Monissa muissa suurissa kaupungeissa (Helsinki, Turku, Vantaa) työttömyysaste on noussut vuodessa Tamperetta enemmän.

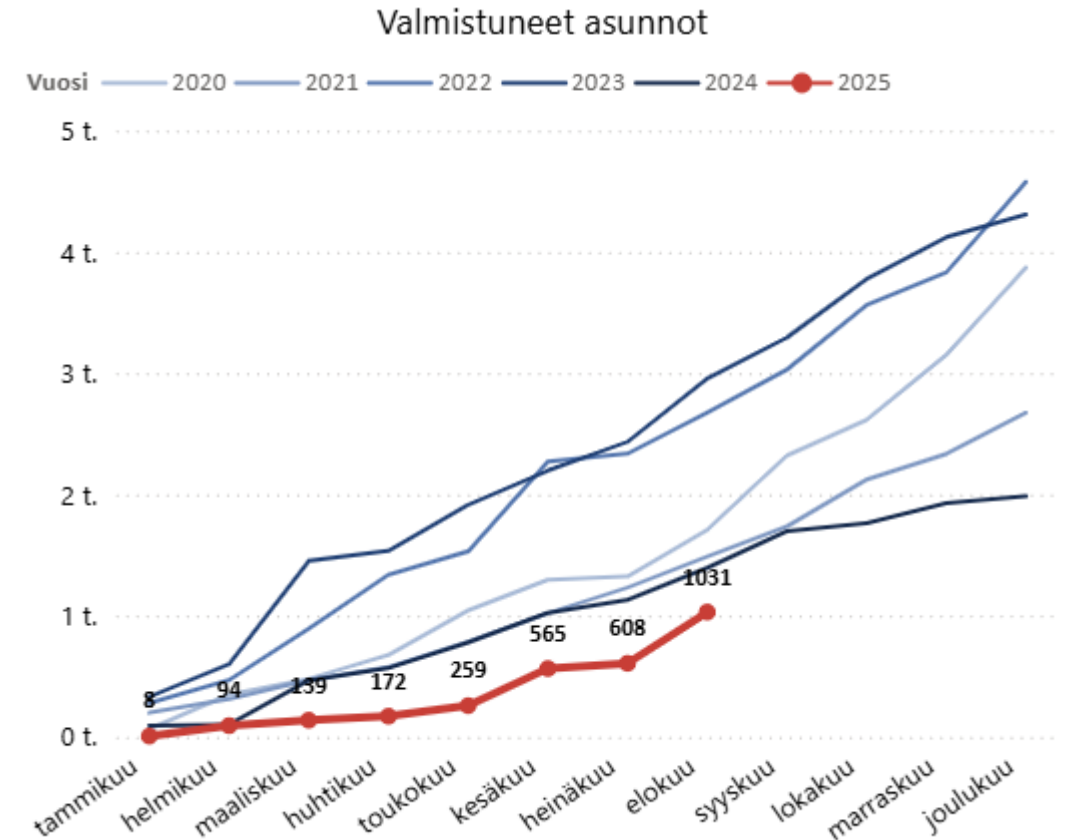
Elokuu 2025

%	Alue
11,3	Pirkanmaa
11,5	KOKO MAA
%	Kaupunki
11,0	Espoo
13,5	Oulu
13,6	Helsinki
13,6	Vantaa
14,7	Turku

Lähde: TEM työnvälitystilasto

Asuntorakentaminen

- Vuonna 2025 on valmistunut asuntoja huomattavasti hitaampaa tahtia kuin aiemmin 2020-luvulla.
- Välillä tammikuu-elokuu valmistui 1031 asuntoa. Toiseksi vähiten asuntoja valmistui vuonna 2024.
- Koko vuonna 2024 valmistui 1986 asuntoa, mikä on vähiten sitten vuoden 2015. Näistä asunnoista 45 % on kohtuuhintaista asuntotuotantoa.
- Myönnettyjen rakennuslupien ja asuntorakentamisen aloitusten suhteen tilanne ei näytä yhtä heikolta. Rakennuslupia on alkuvuonna myönnetty samaa tahtia kuin edellisvuonna. Tampereella on tällä hetkellä rakenteilla 2813 asuntoa (10.9.2025).
- Valmistuneiden perheasuntojen (3h+) osuus on ollut vuonna 2025 suurempi kuin edellisen 10 vuoden aikana. Perheasuntoja on n. 33 % valmistuneista asunnoista.

Keskeisiä nostoja toiminnan tavoitteiden etenemisestä 1/2

- Toiminnan tavoitteet etenevät pääosin suunnitellusti tai niiden toteutumista ei voida vielä arvioida. Osa toteumista tarkentuu tilinpäätöksen yhteydessä mittaritietojen saatavuudesta johtuen.
- Useista lautakuntien ja kaupunkitasoisista tavoitteista saadaan tieto loppuvuodesta. Tällaisia ovat mm. tavoitteet koskien kaupungin ja hyvinvointialueen yhteistä kokemusta yhdyspintatyön toimivuudesta, asunnottomuutta ja pitkäaikaisasunnottomuutta, aloittavien startup-yritysten määrää, keskustan kävijämäärää, esihenkilöarviointia, henkilöstön hyvinvointia ja työntekijäkokemusta.
- Lasten ja nuorten osalta keskeisiä onnistumisia ovat perusopetuksen 1.–9.-luokkalaisten koulupäivän aikaisen koetun hyvinvoinnin parantuminen ja nuorten päihteiden käytön vähentyminen edelliseen vuoteen verrattuna. Tampereen kansainvälisen koulupolun mahdollisuuksia vie eteenpäin suomen- ja englanninkielinen lukiolinjan onnistunut käynnistyminen Pyynikin lukiossa. Negatiivista kehitystä on sen sijaan tapahtunut oppimistuloksissa, jotka ovat heikentyneet erityisesti lukutaidon ja matematiikan osalta. Myöskään kiusaamisen ja yksinäisyyden kokemukset eivät ole toivotusti vähentyneet.

Keskeisiä nostoja toiminnan tavoitteiden etenemisestä 2/2

- Osaamisen ja elinvoiman edellytyksiä on vahvistettu TE-uudistusta seuranneella yritys- ja työnantajapalvelujen kokonaisuuden kehittämistyöllä. Investointien varmistamista ja teollisuuden uudistumista tuetaan käynnissä olevan siruohjelman toimenpiteillä, jotka etenevät suunnitellusti.
- Kestävän kaupunkikehityksen osalta onnistumisena voi pitää joukkoliikenteen matkustajamäärän 4,3 %:n kasvua edellisvuoteen sekä sitä, että jo 89 % asemakaavoitetusta asuinkerrosalasta sijoittuu joukkoliikennevyöhykkeille ja aluekeskuksiin. Asumisen näkökulmasta on positiivista, että kaupungin asuntotuotantotavoite 716 kohtuuhintaisesta asunnosta tullaan elokuun arvion mukaan saavuttamaan.
- Digitaalisten palveluiden ja asiointikanavien kehittäminen sekä asiakaskokemuksen parantaminen ovat kaupungin keskeisiä tavoitteita. Elokuun tilanteessa 51 % kaupungin palveluista on käytettävissä verkossa. Tammi-elokuussa tehtyjen asiakaskokemuskyselyjen perusteella kaupungin asiakkaista 55 % kokee, että palvelu ylittää odotukset.

Talous

Keskeiset nostot tilinpäätösennusteesta 1/2

- Elokuun tilinpäätösennusteen tulos on 55,8 milj. euroa alijäämäinen, mikä on 32,7 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi. Tulosennuste heikkeni kesäkuun ennusteesta 1,7 milj. euroa, mikä aiheutui verotulo ja työttömyysetuuksien ennusteiden heikentymisestä.
- Merkittävin poikkeama muutettuun talousarvioon nähden on asunto- ja kiinteistölautakunnan 15,3 milj. euroa budjetoitua heikompi toimintakate-ennuste. Ennusteen taustalla ovat toteutumattomat pysyvien vastaavien myyntivoitot.
- Verotulojen ennuste on 22,0 milj. euroa budjetoitua heikompi kunnallisvero- ja yhteisöverotulojen heikon kehityksen takia. Verotulokertymää pienentää verohallinnon tekemä oikaisu, jossa korjataan vuonna 2024 liikaa tilitettyjä veroja. Valtionosuusennuste on 0,4 milj. euroa budjetoitua parempi.

Keskeiset nostot tilinpäätösennusteesta 2/2

- Nettoinvestointien ennuste (242,0 milj. euroa) alittaa muutetun talousarvion 52,4 milj. eurolla. Alituksen taustalla on mm. useiden talonrakennushankkeiden viivästyminen, Viinikanlahden maanalaisen ajoyhteyden aloituksen siirtyminen ensi vuoteen, Hiedanrannan vesialueen nollakuidun poistamisen viivästyminen ja Särkänniemi Oy:n apporti- ja SVOP-sijoituksen siirtyminen myöhempään ajankohtaan hallinto-oikeuteen tehdyn valituksen vuoksi. Investointien tulorahoitusennuste on 34 prosenttia.
- Kaupungin lainakantaennuste on 1038,3 milj. euroa (3 940 euroa/asukas). Lainakannan kasvuksi ennustetaan 94,7 milj. euroa vuoden 2024 tilinpäätökseen verrattuna.
- Konsernin tilikauden tulosennuste on -29,1 milj. euroa, mikä on 76,9 milj. euroa edellisvuotta heikompi mm. kaupungin tuloskehityksestä johtuen. Konsernin lainakantaennuste on 2 722,4 milj. euroa, jossa on kasvua 233,6 milj. euroa.

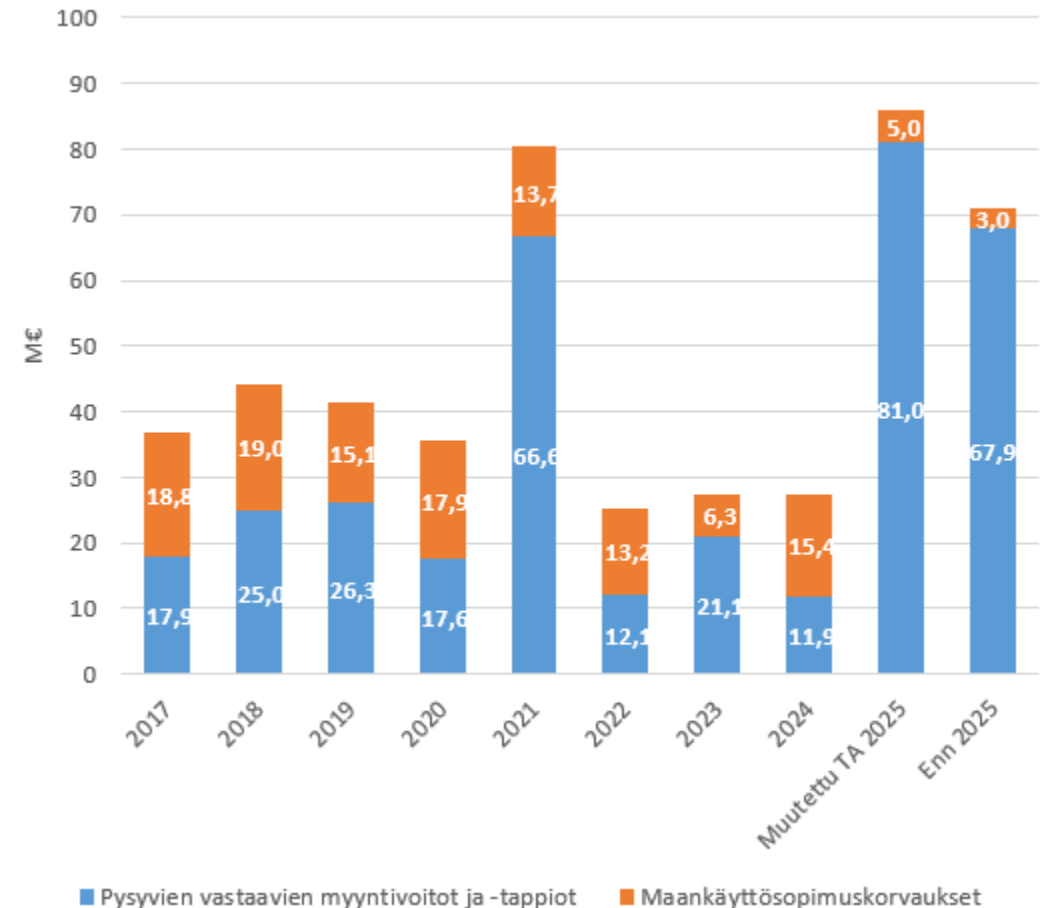
Kaupungin tilikauden tulos

Miljoonaa euroa	TP 2024	VS 2025	TP 2025 Enn.	TP Enn 25 / Muutettu TA 25	TP Enn 25 / TP 24
Toimintatuotot	322,2	396,1	379,0	-17,1	56,9
Valmistus omaan käyttöön	0,4	0,5	0,5	0,0	0,1
Toimintakulut	-973,7	-1 101,3	-1 095,0	6,3	-121,3
Toimintakate	-651,2	-704,7	-715,5	-10,8	-64,4
Verotulot	651,2	668,0	646,0	-22,0	-5,2
Valtionosuudet	83,1	123,8	124,2	0,4	41,1
Rahoitustuotot ja -kulut	25,9	24,5	26,7	2,3	0,8
Vuosikate	109,0	111,6	81,4	-30,2	-27,6
Poistot ja arvonalentumiset	-140,7	-134,7	-137,2	-2,5	3,5
Satunnaiset erät	204,3	0,0	0,0	0,0	-204,3
Tilikauden tulos	172,6	-23,1	-55,8	-32,7	-228,4
Tilinpäätössiirrot	13,5	1,2	1,2	0,0	-12,3
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	186,1	-22,0	-54,6	-32,7	-240,7

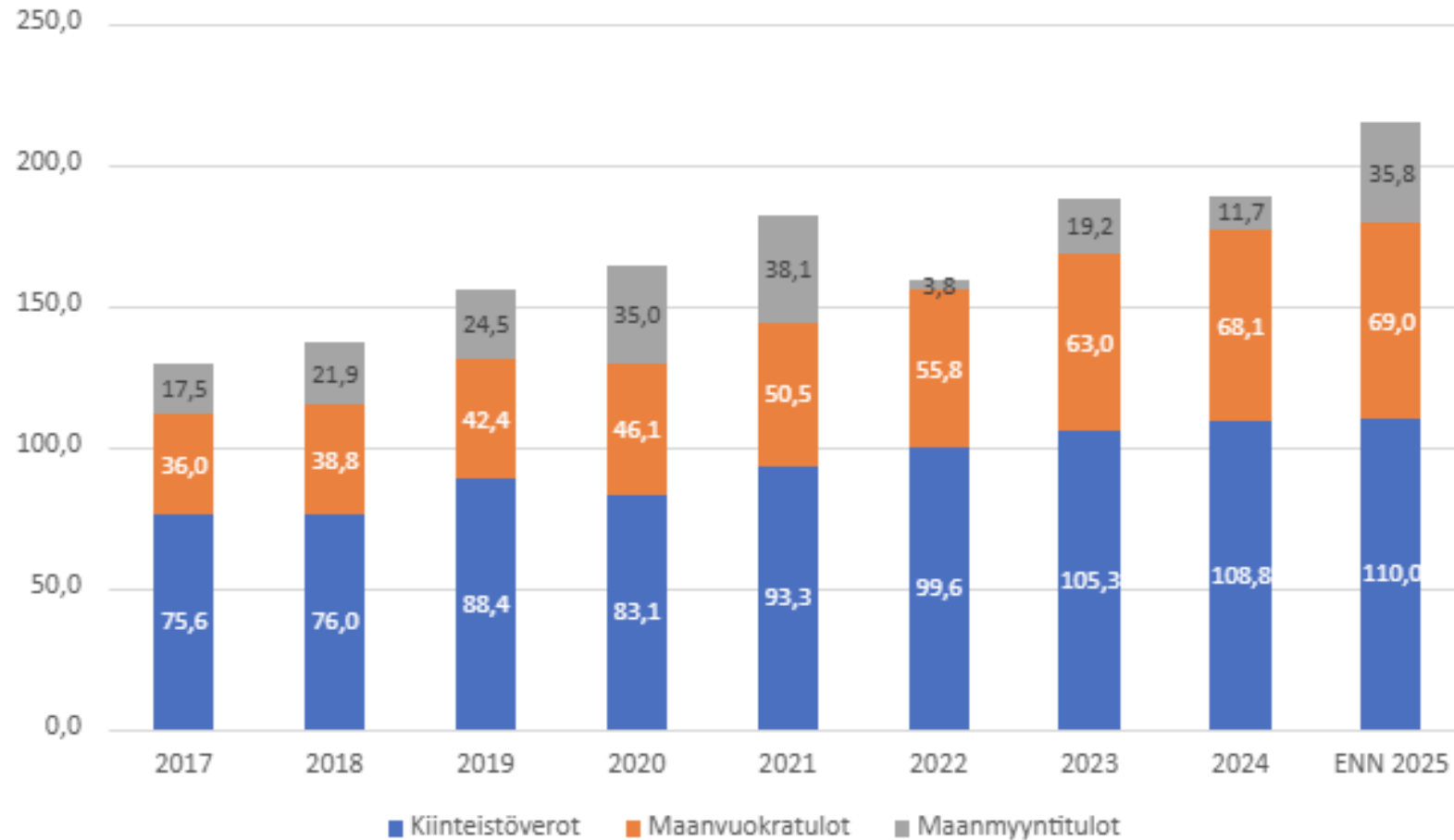

Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja -tappiot sekä maankäyttösopimuskorvaukset

- Omaisuuden myyntivoittojen ja -tappioiden ennuste on 67,9 milj. euroa, joka on 13,1 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi
- Merkittävimmät ennusteeseen sisältyvät toteutuneet myyntivoitot ovat maa-alueiden osalta Finnpark tontit 14,9 milj. euroa, Vihioja paloaseman tontti 0,76 milj. euroa ja selviämisasema ja sosiaalipäivystys tontti n. 0,5 milj. euroa. Lisäksi vuosisuunnitelmaan sisältynyt Iskun alueen tontti Kalevassa on toteumassa tarjousten perusteella arvoltaan suurempana kuin vuosisuunnitelmassa oli arvioitu.
- Maankäyttösopimuskorvausten osalta ennuste on 3,0 milj. euroa, joka on 2,0 milj. euroa talousarviota heikompi.

Kiinteistöverot, maanvuokratulot ja maanmyyntitulot

Poikkeamat talousarvioon, palvelualueet (toimintakate*)

Miljoonaa euroa	Muutettu talousarvio 2025	Tilinpäätös- ennuste 2025	Ero
Sivistyspalvelujen palvelualue			
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-409,0	-407,4	1,6
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	-120,3	-118,7	1,6
Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualue			
Elinvoima- ja osaamislautakunta*	-145,7	-145,9	-0,1
Asunto- ja kiinteistölautakunta	216,0	200,6	-15,3
Kaupunkiympäristön palvelualue			
Yhdyskuntalautakunta	-56,3	-57,4	-1,1
Joukkoliikennelautakunta	-39,2	-37,7	1,5

Merkittävimmät poikkeamat talousarvioon, palvelualueet 1/2

- **Kasvatus- ja opetuslautakunta (+1,6 milj. euroa):** Toimintatuottojen ennuste on 1,3 milj. euroa budjetoitua parempi pääosin aamu- ja iltapäivätoiminnan, kesäkerhojen sekä varhaiskasvatuksen maksutuottojen vuoksi. Lisäksi tukien ja avustusten ennustetaan ylittävän pakolaisten laskennallisten korvausten ja työterveyshuollosta saatavan korvauksen vuoksi. Toimintakulujen ennuste on 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi, mikä aiheutuu pääosin varhaiskasvatuksen menojen alituksista. Varhaiskasvatuksen henkilöstömenojen alitukseen vaikuttaa Ojalan päiväkodin toiminnan aloituksen viivästyminen. Palvelujen ostojen alitusta selittää mm. palvelusetelipäivähoidon hankkeiden (mm. Hervantajärven päiväkotia) viivästyminen. Lisäksi lakisääteisen kotihoidontuen avustusten sekä kalusto- ja tarvikehankintojen ennustetaan toteutuvan budjetoitua pienempinä. Vastaavasti perusopetuksen henkilöstömenojen ennustetaan ylittävän, mitä selittävät tuen lainsäädännön muutos, sijaiskulujen ylitys sekä valmistavan opetuksen palvelutarpeen kasvu.
- **Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta (+1,6 milj. euroa):** Toimintatuottojen ennustetaan ylittävän budjetin 1,1 milj. eurolla, mikä johtuu historiallisten museoiden ja taidemuseon hyvästä yleisömenestyksestä sekä liikuntapalvelujen maksu- ja vuokratuotoista. Toimintakulujen ennuste on 0,5 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi. Alitus aiheutuu pääosin Tampere-talon avustusten vuokrasopimusten uudistamisesta. Tampere-talon tilavuokrat alenivat edellisvuodesta, jota ei ehditty huomioda kaupunginvaltuuston hyväksymään talousarvioon. Vastaavasti henkilöstökuluissa ja materiaalihankinnoissa ennustetaan ylitystä budjettiin.

Merkittävimmät poikkeamat talousarvioon, palvelualueet 2/2

- **Elinvoima- ja osaamislautakunta (-0,1 milj. euroa)** Toimintatuottojen arvioidaan toteutuvan 6,9 milj. euroa suunniteltua pienempänä pääosin tukien ja myyntisaamisten tasaisella jaolla painottuen työllisyysalueen maksuosuuden pienenemiseen. Toimintakulujen arvioidaan alittuvan 6,8 milj. eurolla. Henkilöstökulut tulevat alittamaan budjetoidun 3,4 milj. eurolla. Palveluiden ostot tulevat alittamaan budjetoidun 9,1 milj. euroa, joista valtaosa painottuu työllisyysalueen menoarvion tarkennukseen. Työttömyysturvaturvien määrä on uudelleen arvioitu vuodelle nostaen kuluennustetta 6,4 milj. euroa.
- **Asunto- ja kiinteistölautakunta (-15,3 milj. euroa)** Toimintatuottojen arvioidaan toteutuvan 17,0 milj. euroa budjetoitua pienempänä. Maankäyttösopimuskorvauksia arvioidaan tuloutuvan 2,0 milj. euroa talousarviota vähemmän vuonna 2025. Pysyvien vastaavien luovutusvoittojen olevan 6,4 milj. euroa vähemmän kuin vuosisuunnitelma, lähtökohtaisesti usean kohteen viivästymisellä vuodelle 2026. Vuokratuottojen ennustetaan toteutuvan 2,4 milj. euroa suunniteltua pienempinä. Toimintakulujen ennuste on 1,6 milj. euroa suunniteltua pienempi. Palvelujen ostojen osuuden Tilapalvelut Oy:tlä arvioidaan olevan 2,1 milj. euroa suunniteltua pienempi.
- **Yhdyskuntalautakunta (-1,1 milj. euroa)** Toimintatuotot tulevat olemaan 2,1 milj. euroa budjettia pienemmät. Rakennusvalvonnan tuotot alittavat budjetoidun johtuen rakentamisen vaimeudesta. Myös mm. kadunvarsipysäköinnin tuotot tulevat alittumaan. Toimintakulujen toteuma tulee olemaan 1,0 milj. euroa budjettia pienempi eri yksiköiden palveluostojen alituksen vuoksi.
- **Joukkoliikennelautakunta (+1,5 milj. euroa)** Toimintatuotot tulevat ylittymään 1,0 milj. euroa, josta lipputulot 0,8 milj. euroa ja koulumatkatuet 0,2 milj. euroa. Liikennepalvelujen ostot tulevat alittumaan 0,5 milj. euroa kustannusindeksin maltillisen nousun ja liikennepalvelun kustannustehokkuuden parantumisen vuoksi.

Poikkeamat talousarvioon, konsernihallinto ja laskelmaosa

Miljoonaa euroa	Muutettu talousarvio 2025	Tilinpäätös- ennuste 2025	Ero
Konsernihallinto (toimintakate)			
Konsernihallinto*	-60,6	-59,7	0,9
Yhteiset erät	-99,4	-99,0	0,3
Laskelmaosa			
Korkotuotot ja -kulut	-6,5	-5,3	1,2
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	120,6	115,8	-4,9

* Sitovuustaso ICT-kehittäminen (toimintakate + nettoinvestoinnit)

Merkittävimmät poikkeamat talousarvioon, konsernihallinto ja laskelmaosa

- **Konsernihallinto (+0,9 milj. euroa):** Konsernihallinnon menojen ennustetaan alittuvan 0,7 milj. eurolla pääosin rekrytointien siirtymisistä johtuen. ICT-kehittämisinvestointeja arvioidaan jäävän toteumatta 0,2 milj. euroa.
- **Yhteiset erät (+0,3 milj. euroa):** Suur tapahtumien tuloja on kertynyt budjetoitua enemmän ja menoja arvioidaan jäävän toteumatta, joten toimintakate-ennuste on 0,5 milj. euroa suunniteltua parempi. Pysyvien vastaavien myyntivoittoja on toteutunut 0,15 milj. euroa budjetoitua vähemmän.
- **Korkotuotot ja –kulut (+1,2 milj. euroa):** Korkokulut ovat toteutuneet budjetoitua pienempinä korkotason alenemisen takia.

Verorahoitus

Milj. euroa	TP 2024	TA 2025	Muutettu TA 2025	TP Enn 2025	TP Enn 25 / Muutettu TA	TP Enn 25 / TP 24
Verotulot yhteensä	651,2	668,0	668,0	646,0	-22,0	-5,2
Kunnallisvero	458,3	475,0	475,0	460,0	-15,0	1,7
Yhteisövero	84,1	82,0	82,0	76,0	-6,0	-8,1
Kiinteistövero	108,8	111,0	111,0	110,0	-1,0	1,2
Valtionosuudet yhteensä	83,1	116,0	123,8	124,2	0,4	41,1
Peruspalvelut	-38,8	11,4	11,2	11,6	0,4	50,4
Muut opetus ja kulttuuri	85,2	82,0	87,0	87,0	0,0	1,8
Verotulomenetysten korvaus	36,7	22,6	25,7	25,7	0,0	-11,1
Verorahoitus yhteensä	734,3	784,0	791,8	770,2	-21,6	35,9

Verorahoitus

Verotulot

- Verotuloja arvioidaan tilitettävän 646 milj. euroa, mikä on 22 milj. euroa talousarviota vähemmän.
- Kunnallisverotuloja arvioidaan kertyvän 15 milj. euroa budjetoitua vähemmän.
  - Merkittävä muutos verrattuna alkuperäisen talousarvion pohjana olleeseen kertymäärävioon liittyy suurelta osin ansio- ja pääomatulojen veronsaajaryhmien (valtio, kunnat, seurakunnat, Kela) ryhmäosuuksien muutoksiin. Vuoden 2024 joulukuussa ryhmäosuuksia oikaistiin väärään suuntaan, mikä lisäsi vuoden 2024 kunnallisverotuloja; Tampereella talousarvio ylittyi tällöin 11 milj. euroa. Tänä vuonna ryhmäosuuksia oikaistiin poikkeuksellisesti keväällä takaisin ja oikaisu pienentää kuntien osuutta verokertymästä. Kuluvan verovuoden osalta tehdään ryhmäosuuksien tarkastelu ja oikaisu vielä joulukuussa, mikä voi muuttaa maksuunpanosuhteita. Oman vaikeuskertoimen kertymärytmien arviointiin aiheuttaa myös veronmaksajien käyttäytyminen.
  - Lisäksi ennakonpidätykset ovat olleet, ja niiden arvioidaan loppuvuonna olevan, arvioitua pienemmät. Työllisyyden odotettua heikompi kehitys kuluvana vuonna on johtanut siihen, että palkkatulojen kehitysarvio on heikentynyt.
  - Kunnallisveron arvioidaan kasvavan vain alle 4 milj. euroa viime vuodesta, vaikka ansiotulovähennyksen poistuminen lisää verotuloa laskennallisesti noin 11 milj. euroa.
- Yhteisöverotulokertymän arvioidaan alittavan talousarvion 6 milj. eurolla ja olevan noin 8 milj. euroa viime vuotta alhaisempi.
- Kiinteistöveroja arvioidaan saatavan 1 milj. euroa budjetoitua vähemmän eli 110 milj. euroa.
- Verotuloarviossa on huomioitu tammi-elokuun verontilitykset sekä valtiovarainministeriön, Verohallinnon ja Suomen Kuntaliiton tuoreimmat arviot mm. tulokehityksestä.

Valtionosuudet

- Valtionosuuksia arvioidaan kertyvän ministeriöiden päätösten mukaisesti 124,2 milj. euroa. Ennuste on 0,4 milj. euroa talousarviota suurempi, koska kunnille palautettiin käyttämättä jääneitä määrärahoja kesken vuoden.
- Peruspalvelujen valtionosuuden 50 milj. euron kasvua viime vuoteen nähden selittää ennen kaikkea TE-uudistus.
- Verotulomenetyksen korvaus on yli 11 milj. euroa viime vuotta pienempi kunnallisverotuksesta poistuneesta ansiotulovähennyksestä johtuen.

Investoinnit

Milj. euroa	TP 2024	Muutettu TA 2025	TP 2025 Enn	TP Enn / Muutettu TA	TP Enn 25/ TP 24
Aineettomat hyödykkeet					
Tietokoneohjelmistojen käyttöoikeu	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Tietokoneohjelmistojen valmistusan	-4,1	-9,4	-8,8	0,7	-4,6
Muut pitkävaikutteiset menot	-10,3	-10,1	-10,1	0,0	0,2
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet	-17,5	-22,5	-18,8	3,7	-1,3
Rakennukset	-60,3	-114,0	-98,1	15,9	-37,8
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-4,8	-91,6	-72,6	19,0	-67,8
Koneet ja kalusto	-10,1	-9,6	-9,1	0,6	1,0
Muut aineelliset hyödykkeet	-0,5	-0,2	-0,2	0,0	0,3
Keskeneräiset hankinnat	-118,6	0,0	0,0	0,0	118,6
Sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	-87,8	-39,5	-27,8	11,7	60,0
Investoinnit yhteensä	-314,0	-297,0	-245,5	51,5	68,6
Rahoitusosuudet	3,4	2,6	3,4	0,8	0,1
Nettoinvestoinnit yhteensä	-310,7	-294,4	-242,0	52,4	68,7
Pysyvien vastaavien luovutustulot	205,3	109,7	103,2	-6,6	-102,1

Sisältää kaupungin sisäiset erät

Investoinnit

- Vuoden 2025 nettoinvestointien toteumaksi ennustetaan 242,0 milj. euroa, mikä alittaa muutetun talousarvion 52,4 milj. eurolla.
- Merkittävimmät poikkeamat ovat asunto- ja kiinteistölautakunnan talonrakennushankkeiden, kehitysohjelmien, konsernihallinnon yhteisten erien sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan investointien alitukset, ja asunto- ja kiinteistölautakunnan maaomaisuuden ja maan esirakentamisen investointien ylitykset.
- Pysyvien vastaavien myyntitulojen ennuste on 103,2 milj. euroa, mikä alittaa muutetun talousarvion 6,6 milj. eurolla. Asunto- ja kiinteistölautakunnan luovutustuloennuste alittaa muutetun talousarvion 14,1 milj. eurolla ja konsernihallinnon yhteisten erien luovutustuloennuste ylittää muutetun talousarvion 7,4 milj. eurolla. Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen yhtiöittämiseen liittyvää liiketoiminnan myyntiä (7,5 milj. euroa) ei ole huomioitu talousarviossa.

Investointien toteumaennuste

Nettoinvestoinnit, milj. euroa	Muutettu talousarvio 2025	Tilinpäätös- ennuste 2025	Ero
Sivistyspalvelujen palvelualue			
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-3,3	-2,8	0,5
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	-17,3	-15,8	1,5
Elinvoiman palvelualue			
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-3,6	-3,6	0,0
Asunto- ja kiinteistölautakunta	-139,6	-115,9	23,6
Kaupunkiympäristön palvelualue			
Yhdyskuntalautakunta	-82,0	-67,6	14,4
Joukkoliikennelautakunta	-0,5	-0,1	0,5
Konsernihallinto			
Yhteiset erät	-39,5	-27,8	11,7
ICT-kehittäminen*	-8,7	-8,4	0,2
Yhteensä	-294,4	-242,0	52,4

* Sitovuustaso bruttoinvestoinnit + käyttötalous

Merkittävimmät poikkeamat talousarvioon, investoinnit 1/3

Asunto- ja kiinteistölautakunta (investointien muutetun talousarvion alitus 23,6 milj. euroa)

- Talonrakennushankkeiden suurimmat poikkeamat (yhteensä +16,7 milj. euroa): Ahvenisjärven koulun uudisrakennus (ent. Pohjois-Hervannan koulu), Hervannan vapaa-aikakeskuksen V-rakennuksen perusparannus, Lamminpään koulun rakennuksen 2 uudisrakennus, Lamminpään koulun rakennuksen 1 perusparannus ja Tullikamarin perusparannus
- Maaomaisuuden ja maan esirakentamisen investoinnit (yhteensä -1,1 milj. euroa): budjetoitua suuremmat maanhankinnan investoinnit

Merkittävimmät poikkeamat talousarvioon, investoinnit 2/3

Kehitysohjelmat (nettoinvestointien muutetun talousarvion alitus yhteensä 22,4 milj. euroa)

- Viiden tähden keskusta –kehitysohjelma (+15,0 milj. euroa). Viinikankadun maanalaisen ajoyhteyden valmistelevien rakennustöiden aloitus on siirtymässä ensi vuoteen muiden hankkeiden aikataulumuutosten takia ja Viinikanlahden alueen pilaantuneen maan puhdistuksia on siirtymässä ensi vuoteen
- Hiedanranta -kehitysohjelman (+7,4 milj. euroa). Nollakuidun nosto siirtynee ensi vuoden alkuun, kun vesilupa saadaan.

Konsernihallinnon yhteiset erät (nettoinvestointien muutetun talousarvion alitus 11,7 milj. euroa)

- Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen yhtiöittämiseen liittyvää yhteensä 9,0 milj. euron SVOP-sijoitusta ei ole huomioitu vielä talousarviossa. Lisäksi ennuste sisältää budjetoitua pienemmän Tampereen Raitiotie Oy:n pääomitustarpeen. Ennusteessa on mukana Särkänniemi Oy:n apporti- ja SVOP-sijoituksen siirtyminen myöhempään ajankohtaan, koska hallinto-oikeuteen tehdyn valituksen ratkaisun arvioidaan siirtyvän alkuvuoteen 2026.

Merkittävimmät poikkeamat talousarvioon, investoinnit 3/3

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta (nettoinvestointien muutetun talousarvion alitus yhteensä 1,5 milj. euroa)

- Osa investoinneista siirtyy osin vuodelle 2026, mm. soitinhankintojen, Pakkahuoneen investointien, ulkoilureittikohteiden kunnostamisen ja rakentamisen sekä Kaupin kenttien peruskorjauksen osalta.

Pysyvien vastaavien luovutustulot (alitus verrattuna muutettuun talousarvioon 6,6 milj. euroa)

- Asunto- ja kiinteistölautakunnan luovutustulojen ennuste on 80,1 milj. euroa (-14,1 milj. euroa). Merkittävimpinä kohteina ovat toteutuneet mm. Finnparkin tontti
- Konsernihallinnon yhteisten erien luovutustulojen ennuste on 22,9 milj. euroa (+7,4 milj. euroa). Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen yhtiöittämiseen liittyvää liiketoiminnan myyntiä (7,5 milj. euroa) ei ole huomioitu talousarviossa. Lisäksi ennusteeseen on päivitetty Annalan Vuokra-asunnot Oy:n osakkeiden myynti (14,9 milj. euroa).

Rahoituslaskelma

Milj. euroa	TP 2024	Muutettu TA 2025	TP Enn 2025	TP Enn 25 / Muutettu TA 25	TP Enn 25 / TP 24*
Toiminnan rahavirta	301,7	30,6	13,5	-17,1	-288,2
Investointien rahavirta	-105,4	-184,7	-138,9	45,8	-33,5
Investointimenot	-314,0	-297,0	-245,5	51,5	68,6
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3,4	2,6	3,4	0,8	0,1
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	205,3	109,7	103,2	-6,6	-102,1
Toiminnan ja investointien rahavirta	196,3	-154,1	-125,4	28,7	-321,7
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	-282,9	0,0	-0,7	-0,7	282,2
Lainakannan muutokset	89,9	120,6	94,7	-25,9	4,8
Oman pääoman muutokset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-19,1	0,0	0,0	0,0	19,1
Rahoituksen rahavirta	-212,1	120,6	94,0	-26,6	306,1
Rahavarojen muutos	-15,8	-33,5	-31,3	2,1	-15,5
Rahavarat tilikauden lopussa	76,1	-	44,8	-	-31,3
Rahavarat tilikauden alussa	91,9	-	76,1	-	-15,8

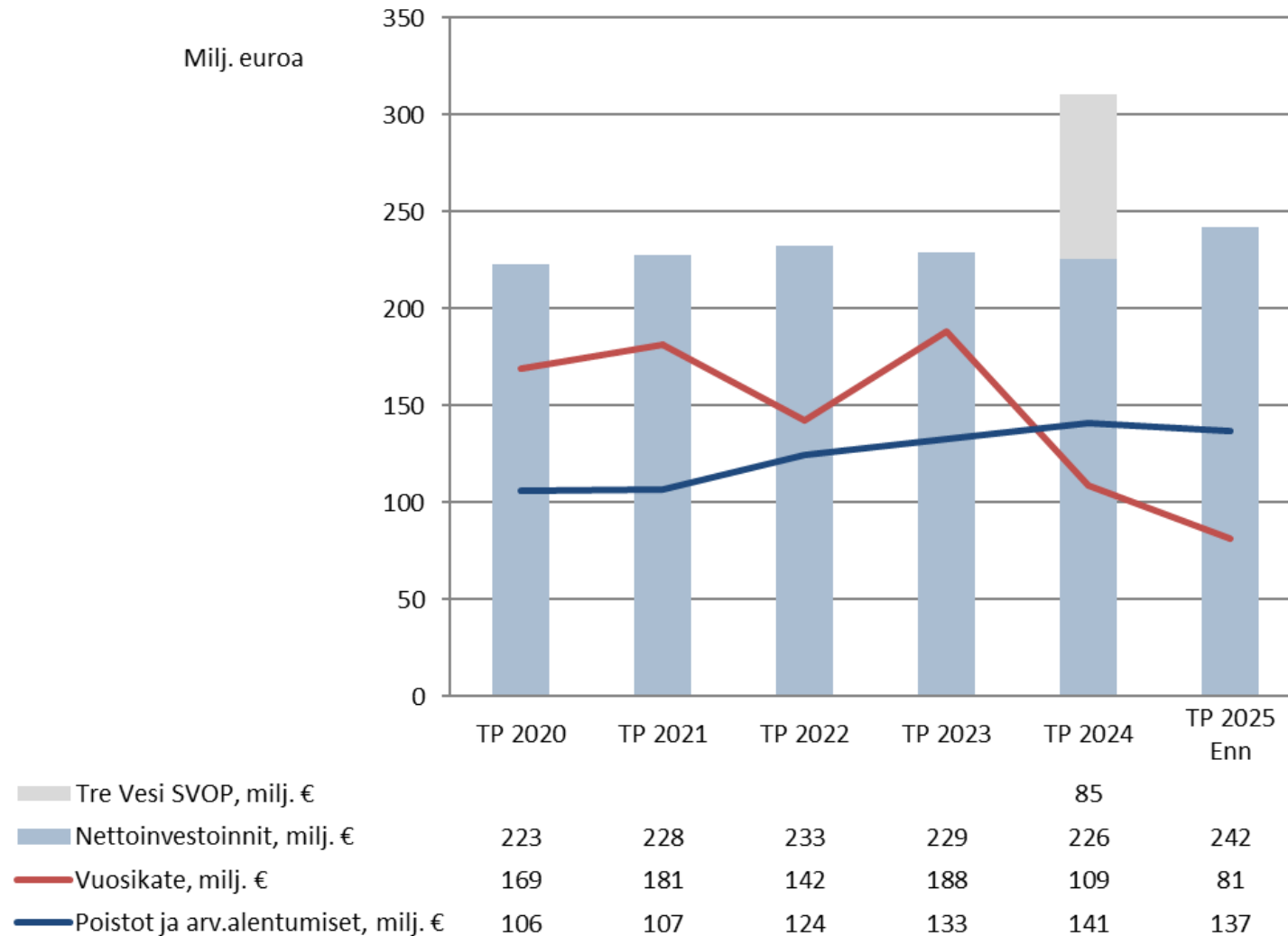
Investointien tulo-rahoitus-%
34 %
 (Tilinpäätösennuste 2025)

Toiminnan ja investointien rahavirta 5 vuotta
-55,8 milj. euroa
 (Tilinpäätösennuste 2025)

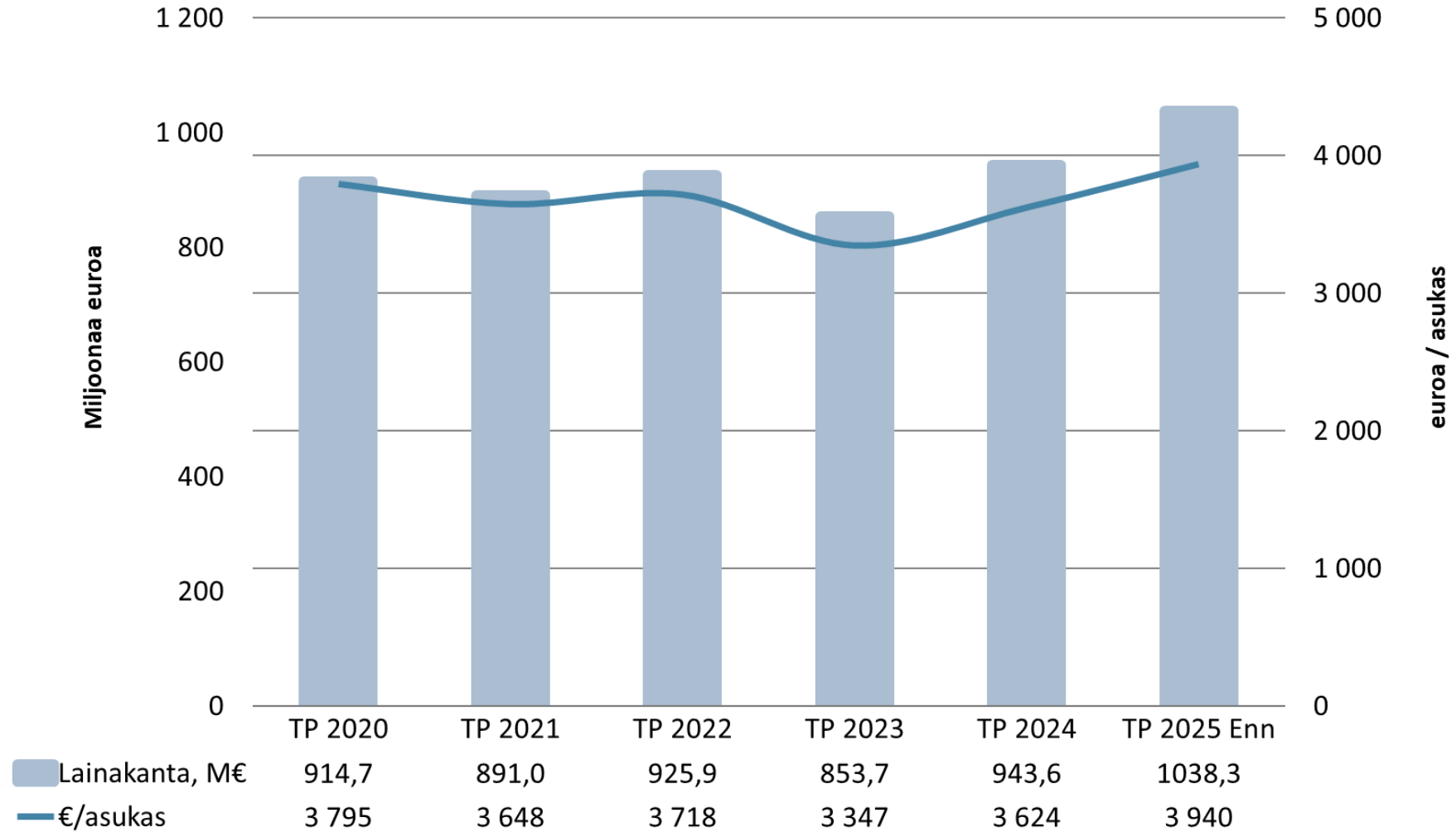
Kassan riittävyys
12 päivää
 (Tilinpäätösennuste 2025)

Nettoinvestoinnit, vuosikate ja poistot

Lainamäärän kehitys

Tunnuslukuja

	Tot. 2025 1-8	TP 2024	TA 2025	VS 2025	TP 2025 Enn.	TP Enn 25 / Muutettu TA 25	TP Enn 25 / TP 24
Toimintakate, milj. €	-432,4	-651,2	-713,3	-704,7	-715,5	-10,8	-64,4
Nettomenojen kasvu, %	1,7	12,4	9,5	8,2	9,9	1,7	-2,5
Vuosikate, milj. €	95,6	109,0	95,1	111,6	81,4	-30,2	-27,6
Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset, %	106,2	77,5	70,6	82,8	59,3	-23,5	-18,1
Tulos, milj. €	5,6	172,6	-39,6	-23,1	-55,8	-32,7	-228,4
Toiminnan ja investointien rahavirta, 5 vuotta. milj. €	38,4	44,7	-33,0	-84,5	-55,8	28,7	-100,5
Investoinnit (netto), milj. €	-152,4	-310,7	-225,0	-294,4	-242,0	52,4	68,7
Investointien tulorahoitus, %	62,7	35,1	42,3	37,9	33,6	-4,3	-1,5
Lainat, milj. €	1047,4	943,6	1 043,2	1 043,2	1038,3	-4,9	94,7
Lainat, € / asukas	4 015	3 627	3 966	3 966	3 940	-26	314
Verorahoituksen kasvu,%	6,5	5,9	6,8	7,8	4,9	-2,9	-1,0
Asukasmäärä	260 874	260 180	263 000	263 000	263 500	500	3 320

Konserniennuste

Milj. euroa	TP 2024	TP Enn 2025	TP Enn 25 / TP 24
Toimintatuotot	1 021,4	1 027,5	6,1
Toimintakulut	-1 442,2	-1 527,0	-84,9
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tapp	2,6	2,1	-0,5
Toimintakate	-418,2	-497,5	-79,3
Verotulot	651,2	646,0	-5,2
Valtionosuudet	83,1	124,2	41,1
Rahoitustuotot ja -kulut	-34,5	-42,8	-8,3
Vuosikate	281,6	229,9	-51,7
Poistot ja arvonalentumiset	-233,7	-258,9	-25,2
Tilikauden tulos	47,9	-29,1	-76,9
Tilinpäätössiirrot	0,2	0,5	0,3
Tilikauden verot	-11,5	-12,1	-0,6
Laskennalliset verot	-4,1	-4,1	0,0
Vähemmistöosuudet	-2,9	-1,7	1,2
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	29,5	-46,5	-76,0

Nettoinvestoinnit

499,1 milj. euroa

(tilinpäätösennuste 2025)

Lainakanta

2 722,4 milj. euroa

(tilinpäätösennuste 2025)

Keskeiset nostot konserniennusteesta

- Konsernin tilikauden tulosenennuste on -29,1 milj. euroa, mikä on 76,9 milj. euroa edellisvuotta heikompi. Ennuste on parantunut huhtikuun raportin ennusteesta 3,6 milj. euroa.
  - Konsernin tulosenennusteen heikentymistä selittää erityisesti kaupungin tulosenennusteen heikentyminen 61,8 milj. eurolla. Kaupungin heikko tulos konserniennusteessa johtuu osaltaan suurista eliminoitavista tuloeristä konserniyhtiöiltä, joita ovat tonttimyynti Finnpark -konsernille (14,9 milj. euroa) ja osakemyynti Tampereen Vuokra-asunnot Oy:lle (14,9 milj. euroa).
  - Tulosenennustetta heikentävät myös Tavase Oy:n arvioitu pysyvien vastaavien alaskirjaus, Tampereen Energia-konsernin viime vuoden lukuihin sisältynyt sähkön vähittäismyyntiin liiketoimintakaupasta saatu myyntivoitto sekä muiden konserniyhtiöiden heikentyneet ennusteet. Lisäksi Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:llä ei ole toiminnan alkaessa juurikaan tuloja, mutta yhtiöllä on suuret pääomakulut mm. poistojen muodossa.
- Toimintakatteen (-497,5 milj. euroa) ennustetaan heikkenevän 79,3 milj. euroa (19,0 %).
  - Suurta kasvua selittää erityisesti työvoimapalvelujen järjestämisvastuun ja työttömyysetuuksien laajemman rahoitusvastuun siirtyminen kunnille.
  - Tampereen Energia-konsernin liikevaihto ja toimintakulut ovat huomattavasti aiempaa pienemmät sähkönmyyntiin poistumisen takia.
- Verotuloennuste on 5,2 milj. edellisvuotta heikompi. Valtionosuusennuste on 41,1 milj. euroa edellisvuotta suurempi, mutta se ei kompensoi täysimääräisesti TE-palvelujen uudistuksen aiheuttamaa toimintakatteen heikentymistä.
- Vuosikatteen ennuste (229,9 milj. euroa) on 51,7 milj. euroa edellisvuotta heikompi. Vuosikatteen ennustetaan kattavan poistot 93 prosenttisesti.
- Investointiennuste on 499,1 milj. euroa, mikä on 33,4 milj. euroa vähemmän kuin vertailuvuonna.
- Lainakantaennuste on 2 722,4 milj. euroa (10 332 euroa / asukas), mikä on 233,6 milj. euroa enemmän kuin edellisvuonna.

Henkilöstö

Ajankohtaista henkilöstöstä

- Kunta- ja hyvinvointialan työ- ja virkaehtosopimukset sovittiin ajalle 1.5.2025-29.2.2028. Vuodelle 2025 tulee 1.10. alkaen yleiskorotus 2,5 %, ja lisäksi aiemmasta sopimusratkaisusta tänä vuonna toteutetaan pienemmät järjestelyerät. Näiden korotusten arvioitu vaikutus henkilöstömenoihin on 12,2 milj. euroa vuonna 2025.
- Kunta-alan neuvotteluosapuolet saavuttivat 16.12.2024 neuvottelutuloksen tasopalkkajärjestelmästä. Uusi palkkausjärjestelmä koskee tehtäviä, joihin sovelletaan KVTES:n ja OVTES osio G:n (varhaiskasvatus) palkkausmääräyksiä. Tasopalkkajärjestelmä korvaa tehtävän vaativuuden arviointijärjestelmän. Tampereen kaupunki ottaa tasopalkkajärjestelmän käyttöön 1.10.2025.
- Uusi HR-järjestelmä Hertta otettiin käyttöön 26.8.2025. Ensimmäisessä vaiheessa otettiin käyttöön palvelussuhteen elinkaaren hallintaan liittyvät toiminnot, kuten palvelussuhteiden aloittaminen sekä poissaolojen haku ja hyväksyntä. Hertan myötä henkilöstö sai aiempaa laajemman näkymän omiin tietoihinsa.
- Kaupunkitasoinen sairauspoissaolokehitys 01-08/2025 on laskusuuntainen. Sairauspoissaoloissakehityksessä on merkittävää vaihtelua palveluryhmien ja yksiköiden välillä.

Henkilöstömenot

Henkilöstömenot (milj. euroa)	Tot 2025 1-8	TP 2024	Muutettu TA 2025	TP 2025 Enn	TP Enn 25 / Muutettu TA 25
Palkat ja palkkiot	-256,3	-367,3	-393,4	-391,1	2,3
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-52,1	-75,8	-79,1	-78,9	0,2
Muut henkilösivukulut	-8,1	-10,1	-12,3	-12,2	0,1
Yhteensä	-316,4	-453,2	-484,8	-482,2	2,6

Henkilöstömenot

- **Tilinpäätösennusteen mukaan henkilöstömenot alittavat muutetun talousarvion 2,6 milj. eurolla (-0,5 %).**
  - Kasvatus- ja opetuslautakunta: ylitys 1,6 milj. euroa (tuen lainsäädännön uudistus, sijaiskustannukset ja valmistavan opetuksen ryhmät).
  - Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta: ylitys 0,1 milj. euroa (lisä- ja ylitöistä maksettavat työaikakorvaukset).
  - Elinvoima- ja osaamislautakunta: alitus 3,4 milj. euroa (Ammatillinen koulutus Tampereen seudun työllisyysalueen uudelleenorganisointi).
  - Asunto- ja kiinteistölautakunta: alitus 0,2 milj. euroa
  - Yhdyskuntalautakunta: ei muutoksia
  - Joukkoliikennelautakunta: ei muutoksia
  - Konsernihallinto: alitus 0,7 milj. euroa (viivästyneet rekrytoinnit ja projektien aikataulumuutokset).
- **Työvoimakustannusten (henkilöstömenot lisättynä työvoiman vuokrauskustannuksilla) ennuste alittaa muutetun talousarvion 2,6 milj. eurolla.**
  - Henkilöstömenojen alitus on 2,6 milj. euroa. Työvoimanvuokrausmenojen ennuste on muutetun talousarvion mukainen.

Palkalliset henkilötyövuodet

	Tot 1-8 / 2025	TP 2024	Muutettu TA 2025	TP Enn 2025	TP Enn 25 / Muutettu TA 25
Palkalliset henkilötyövuodet					
Sivistyspalvelujen palvelualue	3 592	5 477	5 447	5 461	14
Kasvatus- ja opetuslautakunta	2 895	4 429	4 401	4 393	-8
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	697	1 048	1 046	1 068	21
Elinvoiman palvelualue	1 453	1 846	2 180	2 187	7
Elinvoima- ja osaamislautakunta	1 414	1 788	2 118	2 127	10
Asunto- ja kiinteistölautakunta	39	57	63	60	-3
Kaupunkiympäristön palvelualue	253	368	384	379	-5
Yhdyskuntalautakunta	235	342	355	352	-3
Joukkoliikennelautakunta	18	26	29	27	-2
Konsernihallinto	252	359	408	377	-31
Tampereen Kaupunkiliikenne	-	286	-	-	0
Yhteensä	5 551	8 336	8 420	8 405	-16

Palkallisten henkilötyövuosien ennuste

Palkalliset henkilötyövuodet	Tot 1–8 / 2025	TP 2024	Muutettu TA 2025	TP Enn 2025	TP Enn 25 / Muutettu TA 25
Ilman palkkatuettua henkilöstöä	5 509	8 200	8 406	8 359	-47
Palkkatuettu henkilöstö	41	136	14	45	31
Palkalliset henkilötyövuodet yhteensä	5 551	8 336	8 420	8 405	-16

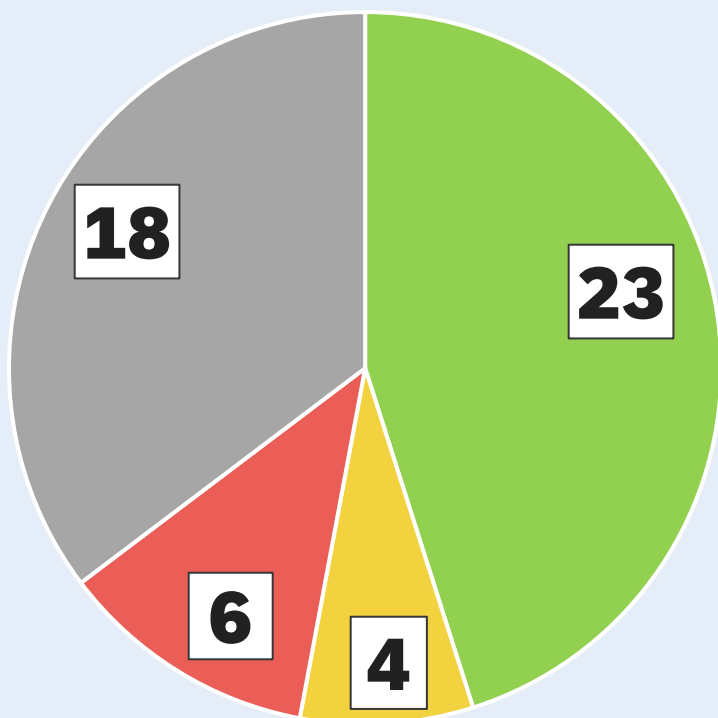
- **Palkallisten henkilötyövuosien ennuste alittaa muutetun talousarvion 16 henkilötyövuodella (-0,2 %).**
  - Kasvatus- ja opetuslautakunta: alitus 8 henkilötyövuotta
  - Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta: ylitys 21 henkilötyövuotta (puutteet 2025 vuosisuunnitelman laadinnassa)
  - Elinvoima- ja osaamislautakunta: ylitys 10 henkilötyövuotta
  - Asunto- ja kiinteistölautakunta: alitus 3 henkilötyövuotta
  - Yhdyskuntalautakunta: alitus 3 henkilötyövuotta
  - Joukkoliikennelautakunta: alitus 2 henkilötyövuotta
  - Konsernihallinto: alitus 31 henkilötyövuotta (viivästyneet rekrytoinnit ja projektien aikataulumuutokset).
- **Palkkatuetun henkilöstön osuus tilinpäätösennusteesta on 45 henkilötyövuotta, joka ylittää muutetun talousarvion 31 henkilötyövuotta.**

Toiminnan tavoitteet

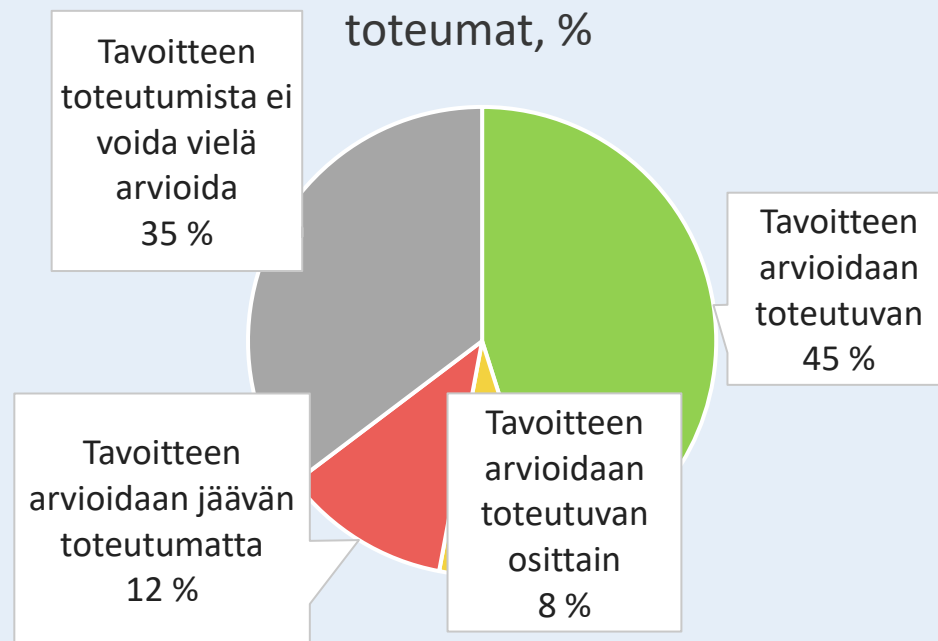
Toiminnan tavoitteiden toteutuminen 2025

Lautakunnille ja kaupunginhallitukselle
asetettujen talousarviotavoitteiden
toteumat, kpl

- Tavoitteen arvioidaan toteutuvan
- Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain
- Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta
- Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida

Lautakunnille ja kaupunginhallitukselle
asetettujen talousarviotavoitteiden
toteumat, %

Talousarviotavoitteiden toteumiin voi tutustua
tarkemmin kaikille avoimella PowerBI-raportilla:
www.tampere.fi/strategian-toteuttaminen

[Microsoft Power BI](#)

Keskeiset onnistumiset 1/2

Talousarviotavoite 2025

Arvio tavoitteen toteutumisesta elokuun tilanteessa

1.-9. -luokkalaisten koulupäivän aikainen koettu hyvinvointi on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna (89 %)	1.-9. -luokkalaisten koulupäivän aikainen koettu hyvinvointi parantui hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2025 lukema on 89,5 %, kun vuonna 2024 lukema oli 89,1%. Tavoite toteutui.	+
Nuorten päihteiden käyttö on vähentynyt vuoteen 2023 verrattuna (9,1 %)	Vuoden 2025 kouluterveyskyselyn tulosten mukaan nuorten päihteiden käyttö on vähentynyt vuoteen 2023 verrattuna. Vähintään kerran kannabista on kokeillut 5 % nuorista (v. 2023; 9 %) ja laittomia huumeita (6%) (v. 2023; 9 %). Tavoite toteutui.	+
Suomen- ja englanninkielinen lukiolinja on käynnistynyt onnistuneesti elokuussa 2025	Suomen- ja englanninkielinen lukiolinja on käynnistynyt Pyynikin lukiossa elokuussa 2025. Yhteishaussa ensisijaisia hakijoita linjalle oli 35, kun aloituspaikkoja on 25. Linja saatiin siis hyvin täyteen. Alin hyväksytty keskiarvo on 7,86 ja keskiarvojen keskiarvo 8,30. Tavoite toteutui.	+
Ammatillisen tutkinnon on suorittanut vähintään 2900 opiskelijaa ja tutkinnon osia tai sitä pienempiä kokonaisuuksia on suorittanut vähintään 1100 opiskelijaa	Ammatillisen tutkinnon on suorittanut raportointijaksolla 2242 opiskelijaa ja tutkinnon osia tai niitä pienempiä kokonaisuuksia on suorittanut 948 opiskelijaa. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
Yritys- ja työnantajapalvelujen kokonaisuuden rakentuminen on edennyt vuoden 2025 aikana	Yrityspalvelujen koordinointi on projektoitu. Projekti on edennyt valmisteluvaiheeseen ja resurssit on kiinnitetty. Projekti viedään toteutuspäätökselle syyskuussa 2025. Työllisyys- ja kasvupalveluissa toteutettiin organisaatiouudistus kevään 2025 aikana. Uusi toimintamalli käynnistyi 1.7.2025 työllisyysalueen järjestämissuunnitelman, TE-palvelustrategian ja kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Kaikissa yksiköissä on työnantajapalveluja tarjolla 1.7.2025 alkaen. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+

Keskeiset onnistumiset 2/2

Talousarviotavoite 2025	Arvio tavoitteen toteutumisesta elokuun tilanteessa	
Asunto- ja maapolitiikan linjausten mukainen asuntotuotantotavoite 716 kohtuuhintaista asuntoa on toteutunut	Tampereelle valmistui tammi-elokuussa 2025 686 kohtuuhintaista asuntoa. Lisäksi rakenteilla on 568 kohtuuhintaista asuntoa, joiden arvioidaan valmistuvan vuonna 2025. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
80 % asemakaavoitetusta asuinkerrosalasta sijoittuu joukkoliikennevyöhykkeille ja aluekeskuksiin	Asemakaavotusohjelman mukaisesti vuonna 2025 valmistuvista asemakaavoista 89 % asuinkerrosalasta sijoittuu joukkoliikennevyöhykkeille ja aluekeskuksiin. Työt on ohjelmoitu valmistuvaksi kaavoitusohjelman mukaisesti. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
Joukkoliikenteen matkustajamäärä on kasvanut 3 % edelliseen vuoteen verrattuna	Joukkoliikenteen matkustajamäärä oli tammi-elokuussa 2025 noin 35,8 miljoonaa matkaa, mikä on 4,3 % prosenttia enemmän kuin vastaavana ajanjaksona vuonna 2024. Vuonna 2024 tehtiin tammi-elokuussa noin 34,3 miljoonaa matkaa. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
Teollisuuden uudistumista on tuettu toteuttamalla keskeiset toimenpiteet sirukehityksen osaamisen kehittämiseksi ja investointien varmistamiseksi	Siruohjelman keskeiset toimenpiteet: 1) osaamiskeskuksen toiminta on käynnistynyt ja yhteistoimintamalli on luotu 2) pilottilinjan toiminta on käynnistynyt ja Industrial advisory board on perustettu 3) suunnittelualustan toiminta Tampereella on käynnistynyt etenevät suunnitellusti. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
Asiakkaalle arvoa tuottava asiointi digitaalisessa kanavassa on mahdollista 50 % kaupungin palveluja	Palvelutietovarantoon on palvelukanavistaan ilmoittanut 187 palvelua, joista 95 tarjoaa verkkoasiointikanavan. Näin ollen asiointi digitaalisessa kanavassa on tällä hetkellä mahdollista 51 % kaupungin palveluja. Tarkastelussa ovat sekä Tampereen kaupungin omistamat että valtakunnalliset verkkoasiointikanavat, joita kuntalainen käyttää asioidessaan kaupungin kanssa. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	

Keskeiset poikkeamat 1/2

Talousarviotavoite 2025	Arvio tavoitteen toteutumisesta elokuun tilanteessa	
Kiusaaminen on vähentynyt kaikilla kouluasteilla edelliseen vuoteen verrattuna	Perusopetuksen 1.-6.-luokkien oppilaista 26 % kokee, että heitä on kiusattu kouluvuoden aikana. Vuonna 2024 lukema oli sama. 7.-9.-luokkalaisten tuloksien mukaan 15 % kokee tulleen kiusatuksi. Vuonna 2024 lukema oli sama. Ammatillisessa koulutuksessa kiusaamista on kokenut ajalla 1-8/2025 vastanneista aloittaneista opiskelijoista 3 % (1-8/2024: 2%) ja valmistuvista 6 % (1-8/2024: 7 %). Lukiokoulutuksen osalta opintonsa aloittaneista kiusaamista on kokenut 4,8 % (2024: 4,2%) ja abiturienteista 3,6 % (2024: 4,6%). 2/6 seurattavasta osa-alueesta on toteutumassa vuoden loppuun mennessä. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-
Asemakaavoituksella ja tontinluovutuksella on mahdollistettu vuosittain keskimäärin 150 pientalon rakentaminen	Vuoden 2025 aikana on ohjelmoiduissa asemakaavoissa valmistumassa n. 150 omakotitonttia, joista n. 120 sijoittuu Ojalaan ja loput yksittäisillä tontinjakoasemakaavoilla pientaloalueille eri puolilla kaupunkia. Lisäksi asemakaavavarannossa on omakotitontteja mm. Västringinmäen alueella. Omakotitontteja on ohjelmoitu luovutettavan kaupungin toimesta n. 70 kappaletta vuonna 2025. Tontinluovutuksen osalta vuosittainen tavoitetaso ei toteudu, mutta asemakaavavaranto mahdollistaa 150 pientalon rakentamisen tulevinä vuosina. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-
Kävijämäärät kulttuurikohteissa ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna	Kävijämäärät keskeisissä museoissa yhteenlaskettuna 421 640 (8/2025), 441 905 (8/2024), muutos -4,59 %, kirjastoissa 1 879 178 (8/2025), 1 798 547 (8/2024), muutos +4,48 %. Laikussa, Laikunlavalla ja Rullassa kasvua on ollut 98 108 (8/2025) kävijään, 77 476 (8/2024), muutos +26,63 %. Tampere Filharmonian osalta 67 616 (8/2025), 71 135 (8/2024), -4,95 %. 2/4 seurattavassa osa-alueesta ja kohteesta on kasvattanut kävijämääriään. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-
Laajan työttömyysasteen kehitys on nuorten ja ulkomaalaisten osalta kuuden suurimman kaupungin keskiarvon tasolla	Nuorten laaja työttömyysaste laski Tampereella 0,5 prosenttiyksikköä vuoden takaiseen verrattuna elokuussa 2025. Viidessä muussa suuressa kaupungissa nuorten laaja työttömyysaste nousi keskimäärin 0,38 prosenttiyksikköä. Nuorten laajan työttömyysasteen taso vaihtelee C6-kaupungeissa melko paljon (15,2 % - 20,0 %) Tampereen sijoituessa 16,8 %:lla hieman keskiarvon paremmalle puolelle. Ulkomaalaisten laaja työttömyysaste väheni vuoden takaiseen verrattuna Tampereella 3,8 prosenttiyksikköä. Muissa kuutoskaupungeissa ulkomaalaisten laaja työttömyysaste väheni keskimäärin 5,28 prosenttiyksikköä. Ulkomaalaisten laaja työttömyysaste on pääkaupunkiseudulla selvästi matalampi kuin muissa kuutoskaupungeissa. Ulkomaalaisten laajan työttömyysasteen muutokseen vaikuttaa ulkomaalaisen työvoiman kasvu. Tyypillisesti nuorten ja ulkomaalaistaustaisten työllisyystilanne reagoi ensimmäisenä suhdannevaihteluihin. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-

Keskeiset poikkeamat 2/2

Talousarviotavoite 2025	Arvio tavoitteen toteutumisesta elokuun tilanteessa	
Syrjintää kokeneiden osuus on vähentynyt vuoteen 2023 verrattuna (32,8 %)	Vuoden 2025 hyvinvointikyselyn mukaan syrjintää kokeneiden osuus (34,2 %) on kasvanut vuoteen 2023 verrattuna (32,8 %). Tavoite ei toteutunut.	-
Kaupungin asiakkaita 57 % kokee, että palvelu ylittää odotukset	Tammi- elokuussa tehtyjen asiakaskokemuskyselyjen perusteella kaupungin asiakkaita 55 % kokee, että palvelu ylittää odotukset. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
Tilikauden tulos on enintään 21,2 milj. euroa alijäämäinen (alkup. TA2025-tavoite 39,6 milj. euroa)	Tilikauden tulosennuste on 55,8 milj. euroa alijäämäinen, mikä on 34,6 milj. euroa talousarviotavoitetta heikompi. Toimintakate-ennuste on 10,8 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi. Ennusteen mukaan asunto- ja kiinteistölautakunnan toimintakate on toteutumassa 15,3 milj. euroa budjetoitua heikompana. Suurimmat poikkeamat aiheutuvat suunniteltujen tonttien myyntien siirtymisestä seuraavalle vuodelle. Verotulojen ennuste on 22,0 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi. Kunnallisverotulojen arvioidaan toteutuvan 15 milj. euroa budjetoitua pienempinä. Kuluven vuoden verokertymää pienentää oikaisu, jossa korjataan vuonna 2024 liikaa tilitettyjä veroja. Yhteisöverotulojen arvioidaan alittavan talousarvion 6 milj. euroa. Valtionosuusennuste on 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota suurempi. Rahoitustuottojen ja -kulujen ennuste on yhteensä 2,3 milj. euroa budjetoitua parempi. Poistojen ennuste on 2,5 milj. euroa suunniteltua suurempi, mikä aiheutuu yhdyskuntalautakunnan poistoennusteen tarkentumisesta. Vuosikate-ennuste 81,4 milj. euroa kattaa poistoista ja arvonalentumisista 59 prosenttia. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
Investointien tulorahoitus-% on 38 (alkup. TA2025-tavoite 42)	Vuosikate-ennuste on 81,4 milj. euroa, mikä on 30,2 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi. Nettoinvestointien ennuste on 242,0 milj. euroa, mikä on 52,4 milj. euroa budjetoitua pienempi. Investointien tulorahoitusprosentiksi muodostuu 34 %. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-